

ACC. N:R M. 14565: 1-3.

Landskap: *Skåne* ..... Upptecknare: *Sigurd Larsson, Farstorp*
Härad: *V. Göinge* ..... Berättare: *olika personer, se uppt. bladens*
Socken: *Farstorp* ..... Berättarens yrke: *baksida!*
Uppteckningsår: *1958* ..... Född år ..... i .....

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Slakt teknik. s. 1-3.

LUF 104

SLAKTTEKNIK (LUF 104)FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND1 *Inf 104*

Nelly Svensson:

Grisar och kalvar slaktades alltid förr utan bedövning, detta åtminstone vid hemslakt men säkerligen även vid yrkesslakt. I mitt hem slaktades alltid ett par svin och en eller två kalvar varje år, ibland även en ko eller kviga. Så jag har varit med om att "reda slajt" bra många gånger. Slaktaren, som vanligen var från en av grannbyarna, hade knivar, skärpstål och andra redskap med sig. Ett par andra karlar måste också vara med för att hålla djuret. Svinet slogs omkull och stacks i halsen, och det kom an på slaktarens skicklighet om sticket eller snittet råkade rätt, så att blodet rann ut så fort som möjligt. Fläsket blev också bättre då. Blodet från svinen tillvaratogs alltid. Det var för det mesta en karl som tog mot blodet, för det var inte många fruntimmer som ville det. Den som tog mot blodet måste genast röra samman det med rågmjöl för att det inte skulle levra sig. - Kalvar stacks antingen i halsen eller i nacken. Kor och andra större djur brukade klubbas före sticket. Det

är märkligt att man inte också klubbade svin och kalvar, men det ansågs väl inte behövas, eftersom slaktfolket kunde rå på dem ändå. Det ansågs visst också att blodet rann bättre ut om bedövning inte skedde.

Det var väl någon gång på 1910-talet eller så som hemslaktarna började bedöva även svin och kalvar medelst klubba eller slaktmask. Från och med 1920-talet förekom alltid dylik bedövning. Slaktaren brukade gärna klubba vanliga slaktsvin, men använda slaktmasken på suggor och andra större djur. Skottet kostade ju pengar, vilket klubbslaget inte gjorde.

Nils Rask:

På 1910-talet var det inte så vanligt att svinen bedövades vid slakten. Den gamle hemslaktare, Olof Nilsson, som brukade komma och slakta i mitt föräldrahem, gjorde det inte utan stack grisen i halsen direkt. Gällde det stora svin eller suggor fordrades det tre starka karlar till att hålla. Vid den stora svinslaktstiden veckorna före jul kunde man om morgnarna höra svinens dödsskrik från flera gårdar på en gång. För då skulle ju alla slakta. Än värre djurplågeri förekom vid slaktande av kalvar. Jag har själv sett hur den gamle kalvaslaktaren Nils Karlsson i Kälkarp stack kalven i nacken. Blodet rann inte större än en sytråd och det tog timmar innan stackaren hade förblött. Det är oförklarligt att dom inte stack i pulsådran istället.

Småbrukaren och slaktaren Berglund i Tofta, som var av en yngre generation (f.1877), klubbade emellertid alltid svinen och kalvarna först. Han brukade inte de gamla råa metoderna. På 1920-talet hade de metoderna helt försvunnit vid all hemslakt, enligt vad jag vet.